

Innlandet fylkeskommune
Postboks 4404 Bedriftssenteret
2325 HAMAR

Deres ref.

Vår ref.
24/7954 - 4

Dato
30.08.2024

Høringsuttalelse - Framtidig skole- og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller i Innlandet

Vedlagt følger høringsuttalelse fra Elverum kommune vedr. framtidig skole- og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller i Innlandet. Høringsuttalelsen er vedtatt av kommunestyret i Elverum kommune 28.08.24 – sak 099/24.

Med hilsen

Lillian Skjærvik
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Vedlegg

Høringssvar om videregående skoler iht. kommunestyrets vedtak 28.08.24

Telefon

+47 62 43 30 00

Adresse

Postboks 403 Vestad
2418 Elverum

Internett

www.elverum.kommune.no

E-post

postmottak@elverum.kommune.no

Bank

1822.85.40001

Høringsuttalelse – struktur videregående opplæring i Innlandet

1. Elverum kommune anbefaler en justert variant av alternativ 2, der Nordstumoen tas ut av alternativet, der Sønsterud videreføres og der Skarnes videregående gis en ny vurdering knyttet til samarbeid på tvers av fylkesgrensen mot Akershus.
2. Elverum kommune mener det er helt avgjørende at utdanningstilbudet i Innlandet både er tilpasset mangfoldet i elevgruppa, og at fagopplæringen ivaretar både elevenes og arbeidslivets behov på en god måte. Videre mener vi at den videregående opplæringen i Innlandet må være tilpasset alle elever, og vil især peke på at det er nødvendig å forsterke arbeidet med oppfølging av elever med svake faglige forutsetninger og elever med varierende sosiale behov.
3. Elverum kommune er enig i at elevtallsutviklingen tilsier behov for strukturendringer i den videregående skolen, både når det gjelder antall skolesteder og når det gjelder hvilke tilbud som tilbys på de ulike skolene. Vi er særlig bekymret for at elevantallet på flere yrkesfaglige tilbud blir så lavt at det er vanskelig å opprettholde sosial og faglig kvalitet for elevene. Ikke minst gjelder dette når klassestørrelsen på igangsatte tilbud er på under 5 - 6 elever.
4. Den nye fullføringsreformen trer i kraft i høst, og gir rett for alle til å fortsette videregående skolegang fram til studiekompetanse eller yrkeskompetanse er oppnådd. Elverum kommune mener konsekvensene denne reformen får for det videregående opplæringstilbudet er for lite belyst. Dette gjelder også de delene av fullføringsreformen som ikke direkte knytter seg til fullføringsretten, men som peker i retning av mer fleksible opplæringsløp der det i større grad tas hensyn til ungdoms og voksnes erfaringer, ønsker og livssituasjon og der modulstrukturert opplæring for voksne skal gjøre det enklere å veksle mellom arbeid og utdanning.
5. Retten til omvalg etter Vg1 og etter Vg2 må være en reell rett, også når fullføringsreformen trer i kraft. Dimensjoneringen av utdanningstilbudet må ta høyde for dette.
6. Elverum kommune understreker Elverum videregående skole som en betydningsfull skole i vår region, og vil tydelig slå fast at den må være det også for framtida. Etter den nylige ombyggingen for nærmere en halv milliard kroner er dette også en av de mest moderne videregående skolene i Innlandet. Elevgrunnlaget strekker seg langt utenfor Elverum, og både store deler av Østerdalen, Solør og deler av Hedmarken har den videregående skolen i Elverum som sitt naturlige valg for utdanning. Det er viktig at skolen har et bredt utdanningstilbud også i framtida for å ivareta denne rollen som viktig regional videregående skole på en god måte.
7. På Elverum videregående skole er det foreslått endring knyttet til fagtilbudet på Kunst, arkitektur og design (KAD). Elverum kommune vil bemerke at det i høringsnotatet vises til at dette utdanningstilbudet «har hatt en positiv utvikling» (side 21) når det gjelder søkertall. Vi stiller oss derfor undrende til at tilbudet foreslås avvirket på både Elverum vgs og Sentrum vgs, og at dette kun foreslås opprettholdt på Hamar Katedralskole blant skolene i Hedmark. Dette er en vei til studiekompetanse som velges av elever der det generelle tilbudet på studiespesialisering ikke oppleves å være adekvat. Vi ber fylkeskommunen vurdere om tilbudet bør opprettholdes flere steder enn på Hamar Katedralskole. Vår vurdering er at tilbudet er viktig for å kunne ha flere mulige veier til studiekompetanse.
8. Tilbudet ved Nordstumoen er et særlig utdanningstilbud til elever med spesielle utfordringer i den videregående skolen i Innlandet med ekstra behov for skjerming. Elverum kommune kan ikke se at høringsnotatet på en god måte sannsynliggjør at denne elevgruppen vil få et like godt tilbud ved de ordinære tilbudene andre steder når også trygghet, tilhørighet og fellesskapsfølelse inkluderes i vurderingen, og ber fylkeskommunen om å opprettholde

Nordstumoen. Vi understreker i denne forbindelse at boligtilbudet på skolen som gjør at elevene bor der hele uka, kontinuerlig oppfølging av ansatte og et sterkt kompetansemiljø knyttet til skolen, etter vårt skjønn ikke kan erstattes av de andre videregående skolene på en god nok måte dersom Nordstumoen avvikles.

9. Sønsterud

I vår region er vi klar over at internatet på Sønsterud har betydning både for skolestedet Sønsterud og for skolested Våler, ikke minst for landslinjene der ettersom mange av de som går på landslinjene ikke er lokale elever. Samtidig har Sønsterud en viktig rolle i utdanning i naturbruk. Vi vektlegger også at skogbruksutdanningen på Sønsterud er høyteknologisk og at det er investert i simulatorer som er svært nyttige (og kostnadseffektive) i undervisningen, og at det må være rett kompetanse blant lærere for å utnytte disse fullt ut. Ved en avvikling av skogbruksutdanningen ved Sønsterud er vi bekymret for at denne kompetansen og dette kompetansemiljøet er i fare, og kan forsvinne til annen virksomhet utenfor utdanningssystemet i Innlandet. Østerdalen og Glåmdalen er de tyngste skogregionene i Innlandet og Innlandet er det største skogfylket i Norge. Skogbruket er i dag fullmekanisert og trenger maskinførere som kan både handtere maskiner i terrenget og har god skogfaglig innsikt. Erfaringsmessig er elever utdannet ved Sønsterud ettertraktede førere i anleggsbransjen generelt. Dette viser at det er kvalitet i utdanninga og at det er konkurranse der skogbruket får et mindre tilfang av nye maskinførere. Maskinførere uten skogfaglig kunnskap er ikke så attraktive. Sønsterud er dessuten ei landslinje. Kvaliteten i utdanninga er et resultat av høy lærerkompetanse og et godt samspill med skogeiere og næringa i området. For å opprettholde kvaliteten i utdanninga må det bygges videre på relasjoner mellom utdanningsmiljø, skogeiere og skognæringa i nærområdet. For ei framtidrettet skognæring er det helt avgjørende at antall studieplasser opprettholdes. Utdanning av maskinførere med skogfaglig kompetanse må opprettholdes da dette er viktig for skognæringa i Innlandet.

10. Jønsberg

Likeledes vil vi understreke viktigheten av å beholde Jønsberg videregående skole. Vi ber fylkeskommunen legge til grunn at disse skolestedene er geografisk plassert der de er i dag av faglige grunner; klimatiske forhold setter rammene for at det er hensiktsmessig å ha utdanningen for skogbruket og jordbruket i vår region.

Jønsberg videregående skole ligger i Norges matfat, et område med et bredt faglig kompetansemiljø. Utdanningsmiljøet og næringa har gjensidig stor nytte av hverandre. Det er et bredt spekter i nærområdet fra gardsbruk til høyteknologisk/biologisk kompetansemiljø som Geno, Graminor og Skogfrøverket. Det er gode framtidrettede internat og skolebygg og læringsarenaer som fjøs, verksted mv. Mange bedrifter henter sine framtidige medarbeidere her. Jønsberg har godt elevomdømme, stor søknadsmasse og ligger i et område med stor elevtilgang. Jønsberg har fasiliteter, godt utdanningsmiljø og er en motor i å bygge opp nye gode generasjoner for næringa med blanding tekniske fag, natur, biologi og miljø.

11. I høringsnotatet foreslås det å avvikle Skarnes vgs. Vi stiller oss undrende til om dette er vurdert fullt ut eller om det er avgrenset til en vurdering innenfor fylkesgrensene. Akershus har motsatt utfordring av Hedmark; økende elevtall og for få skoleplasser. Et regionalt samarbeid mot skolene på Romerike kan dermed gi en løsning på så vel vekstutfordringer i Akershus så vel som utfordringer med for små og sårbare klassegrupper i Innlandet – og rent økonomisk gi en økonomisk oppside for Innlandet. Vi ber derfor om at dette vurderes nærmere før det konkluderes videre vedrørende Skarnes vgs. I en slik fase mener vi det kan vurderes å se på en felles administrativ ledelse for de tre skolene i Kongsvinger og Odal, altså Sentrum, Øvrebyen og Skarnes – da dette trolig vil frigjøre økonomiske ressurser vekk fra administrasjon og over til opplæring og elevoppfølging.

12. Elverum kommune støtter etableringen av en nettskole som et supplement og som en alternativ opplæringsform innen studieforberedende utdanningsløp, og understreker betydningen av at det må etableres klassemiljøer eller andre former for sosiale fellesskap knyttet til et slikt tilbud.
13. Elverum kommune mener at hovedmodellen med to år i skole og to år i bedrift fremdeles må være hovedmodellen for yrkesfagopplæringen. Men i større grad må det utprøves alternative opplæringsmodeller innen yrkesfag som avviker fra hovedmodellen. Forsøk med «rett i lære» bør igangsettes, der elever kan starte opplæringen i bedrift allerede første år når lærebedrift kan legge til rette for det og når eleven er motivert og moden for det.
14. Elverum kommune mener det må etableres læreplassgarantier i flest mulig yrkesfag, i tråd med den faktiske situasjonen i lærebedriftene. I svært mange fag er det flere læreplasser enn lærlinger. Jo flere utdanninger med læreplassgaranti, jo større trygghet vil ungdomsskoleelevene ha når de velger utdanningsløp for videregående opplæring.
15. Endringer i tråd med alternativ 2 i høringsnotatet vil føre til flere hybelboere. Elverum kommune mener at fylkeskommunen må møte dette med økonomiske ordninger som gjør at økonomi knyttet til hybeltilværelse ikke står i veien for lik rett til utdanning, og vi er glade for at fylkestinget allerede har gitt tydelige føringer for dette. Omfanget av slike støtteordninger må dimensjoneres så de ivaretar det fulle omfanget av utvidet hybeltilværelse for ungdommene. Videre mener Elverum kommune at oppfølging av hybelboere knyttet til praktiske utfordringer i hverdagen også må inn i kabalen; at f.eks. miljøarbeidere ivaretar en kontaktfunksjon og passer på at 15-, 16- og 17-åringer får hjelp med tilrettelegging knyttet til hybeltilværelse. Dette kan være å arrangere felles måltider jevnlig, men også andre praktiske og sosiale oppgaver i hverdagen.